

Η γενοκτονία του Μικρασιατικού Ελληνισμού (Αθανάσιος Ε. Καραθανάσης, Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ. Πρόεδρος της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Τέτοιες μέρες σαν σήμερα το 2016, τότε το 1922 στην Ελληνική Μικρά Ασία συντελούνταν η μεγαλύτερη καταστροφή στην τρισχιλιετή ιστορία του Γένους μας, πού έμεινε θλιβερή ανάμνηση και γραφή ως Μικρασιατική Καταστροφή. Η μέχρι τότε Αύγ.-Σεπτ. 1922 ένδοξη Ελληνική Στρατιά, πού έφθασε νικηφόρα ως την Κόκκινη Μηλιά των Ελληνικών παραμυθιών, λίγα χιλιόμετρα έξω από την Άγκυρα, εγκατέλειπε ντροπιασμένη και ηττημένη την Μ. Ασία και άφηνε πίσω της παντέρημο τον Μικρασιατικό Ελληνισμό, κάπου στα 2.000.000, όταν η μέσα Ελλάδα δεν ξεπερνούσε τα 5.000.000. Το όνειρο της Μεγάλης Ιδέας των δύο Ηπείρων και των πέντε θαλασσών, πού επιτεύχθηκε με τόσες θυσίες του λαού μας, πνιγόταν απάνθρωπα και ντροπιαστικά στο λιμάνι της καιομένης Σμύρνης. Κι ήταν τότε πού χιλιάδες Ελλήνων από την μικρασιατική ενδοχώρα, από τα πριν λίγες

ημέρες πλούσια χωριά και κωμοπόλεις, έφθαναν στην Σμύρνη των 200.000 Ελλήνων για να βρουν πλοία σωτηρίας, πού θα τους μετέφεραν στα απέναντι ελληνικά νησιά του Αιγαίου, Λέσβο, Χίο, Σάμο. Δεν ήταν μόνον στην Σμύρνη, αφού γέμισαν οι προκυμαίες των λιμανιών των δυτικών μικρασιατικών παραλίων ψηλά από τα Μουδανιά ως χαμηλά την Έφεσο, και χαμηλότερα ακόμη, από ολοφυρόμενα πλήθη προσφύγων πού έτρεχαν εκεί για να γλυτώσουν το λεπίδι του ανέλπιστα Ασιάτη νικητή.

Πηγή: enosivourlioton.gr

Μαζί με αυτούς τους δυστυχείς Μικρασιάτες ήσαν και χιλιάδες Ελλήνων στρατιωτών των διαλυμένων μεραρχιών τους, οι χθεσινοί νικητές στα πεδία των μαχών της Κιουτάχειας, του Εσκί Σεχήρ, του Αφιόν Καραχισάρ, του Σαγγαρίου, κουρελήδες, πεινασμένοι, άυπνοι. Αίτια της Μεγάλης αυτής καταστροφής πολλά μα κυρίως ο Εθνικός Διχασμός και τα αλεπάλληλα λάθη της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας αλλά και του λαού μας πού παρασύρθηκε σέ συντηρητικούς και φιλελευθέρους, αντί να ενώνουν τις δυνάμεις τους για το Εθνικό συμφέρον. Εμφύλιος φονιάς. Στο λιμάνι της Σμύρνης από τις 13 Αυγούστου του 1922, πού είχε σπάσει το μέτωπο είχαν συρρεύσει πάνω από 300.000 άνδρες, γέροντες, γυναικόπαιδα σέ αναζήτηση πλοίων σωτηρίας. Το ίδιο συνέβαινε και σέ άλλα λιμάνια, στο Αδραμύττιο, στο Δικελί της Περγάμου, τ' Αϊβαλί, τα Μουδανιά και αλλού, όπου η Μικρασιατική Ρωμηοσύνη ψυχορραγούσε. Έμειναν στην ιστορική

μνήμη τα όσα συνέβαιναν επί ένα μήνα στο λιμάνι της Σμύρνης κυρίως από το μεσημέρι, ώρα 11.30 της Κυριακής 27 Αυγούστου με το παλαιό και 9 Σεπτεμβρίου 1922 με το νέο ως περίπου τα τέλη Σεπτεμβρίου. Και έμειναν στην ιστορική μνήμη, γιατί είχε συγκεντρωθεί το μέγα πλήθος των δυστυχών προσφύγων και ότι εκεί στην Σμύρνη, την πανέμορφη, έλαβαν τα τραγικά και ανήκουστα για τον παγκόσμιο πολιτισμό: οι σφαγές, οι βιασμοί, οι λεηλασίες το γενικό κούρσεμά της, πού συμπλήρωσε η μεγάλη πυρκαγιά πού μελετημένα ή μεθοδικά κατέκαυσε τις πάμπολλες ελληνικές συνοικίες και πού άφησε ανέπαφες την τουρκική, την εβραϊκή και την φραγκολεβαντίνικη συνοικίες.

Μαζί με την ελληνική και την αρμενική, όπου οι δυστυχείς Αρμένιοι πλήρωναν και αυτοί το μίσος των Τούρκων. 1.500.000 Αρμένιοι και 500.000 Ασσύριοι υπήρξαν τότε θύματα της τουρκικής θηριωδίας. Η ελληνική τραγωδία άρχισε το βράδυ της Κυριακής 27 Αυγούστου 1922 με το μαρτύριο του μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσόστομου Καλαφάτη, τραγικό σύμβολο των περιπετειών του Γένους, του από Δράμας, του φλογερού Ιεράρχη πού κατά τον Μακεδονικό Αγώνα την περίοδο 1903-1910 ως μητροπολίτης Δράμας ευεργέτησε και την Καβάλα με τα χωριά της έχοντας ως πολύτιμο συνεργάτη του τον τότε διάκονο Χρυσόστομο Χατζησταύρου, πού επέζησε των σφαγών στην Σμύρνη και αργότερα έφθασε στην Καβάλα, το 1924 μήνα Μάιο, τιμημένος Ιεράρχης της, για να γίνει Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος το 1956 και να αφήσει μία συγκλονιστική περιγραφή της καταστροφής της Σμύρνης.

Έβλεπε όλο αυτό το δράμα των Ελλήνων από το παράθυρο καθολικής Εκκλησίας, μιας και οι Καθολικοί τον έκρυβαν εκεί. Και 200 χιλιόμετρα ανατολικά από την Σμύρνη 2 σώματα του στρατού μας, το Α' και Β' με 4 στρατηγούς αιχμαλωτίζονταν από τον στρατό του Κεμάλ και υφίσταντο έπειτα τις μύριες ταπεινώσεις και οι στρατιώτες, οι προ ήμερών θριαμβευτές των εθνικών αγώνων άλλοι να σφάζονται καθ' οδόν και άλλοι να τυραννιούνται με ανήκουστα μαρτύρια πού ανθρώπου νους δεν χωράει, ιδίως στα τρομερά και φρικαλέα στρατόπεδα του Ουσάκ, του Κασαμπά, της Μαγνησίας, της Καισαρείας, του Εσκή Σεχίρ, των Κουπλιών, του Αξάρ, της Φιλαδέλφειας. Αυτοί και τα χιλιάδες γυναικόπαιδα και οι αιχμάλωτοι ήσαν οι Νεομάρτυρες του Γένους μας. Αδυνατώ να περιγράψω τα μαρτύριά τους, έκφραση της τουρκικής βαρβαρότητας και όσα γυναίκες και παιδιά υπέστησαν. Ιερά σφάγια. Ανάμεσά τους η αδελφή του πατέρα μου 17χρονη Αναστασία και από τους λίγους του στρατοπέδου Ουσάκ πού επέζησαν, ο πατέρας μου Ευθύμιος και ο θείος μου Κωνσταντίνος, κάπου στα 20 τους χρόνια, ενώ ο μεγαλύτερος αδελφός του Γιάγκος έπεσε νεκρός στο Κάλε Γκρόττο (Αύγ. 1921).

(συνεχίζεται)